

**Уманський національний університет
садівництва Факультет лісового і садово-
паркового господарства
Кафедра садово-паркового господарства**

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЛАНДШАФТНА АРХІТЕКТУРА»</p> <p>Галузь знань: 20 «Аграрні науки і продовольство» Спеціальність: 206 «Садово-паркове господарство» Освітня програма - «Садово-паркове господарство»</p>
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	обов'язковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	4 кредитів /120 годин
Семестр	7
Форма контролю	іспит, курсовий проект
Мова викладання	українська
Профайл викладача	<p>Осіпов Михайло Юрійович Посада: доцент кафедри садово-паркового господарства Науковий ступінь: кандидат с.-г. наук E-mail: m3dsad@gmail.com Orcid.org/0000-0001-7004-1164 Зв'язок з викладачем: +380977221644</p>
Опис дисципліни	На вивчення дисципліни для денної форми навчання виділено 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т. ч. аудиторних – 58 години (лекції – 30, практичні заняття – 28), самостійна робота студентів – 62 годин
Передумови для вивчення дисципліни	Освітній компонент «Ландшафтна архітектура» базується на знаннях таких дисциплін: «Ботаніка», «Геодезія», «Комп'ютерне проектування садово-паркових об'єктів», «Агротехніка зеленого будівництва», «Дендрологія», «Історія садово-паркового мистецтва», «Квітникарство», «Луківництво і газони», «Механізація садово-паркових робіт», «Озеленення населених місць», «Економіка садово-паркового господарства».
Мета вивчення дисципліни	Курс спрямовано на формування у студентів фундаментальних теоретичних знань у сфері вирішення різноманітних завдань ландшафтного аналізу та проектування ландшафтних об'єктів різних містобудівних рівнів у сучасних умовах на основі екологічного та системного мислення.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання - очний із використанням навчальної платформи для дистанційного навчання MOODLE. За необхідності (індивідуальний графік, дистанційна форма навчання та ін.) – змішане навчання з використанням навчальної платформи Moodle, сервісів ZOOM, Google Meet, мобільних додатків та YouTube.

<p>Компетентності відповідно до Стандарту вищої освіти та ОПП</p>	<p>ЗК.4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК.7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК.8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК.9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК.11. Навички здійснення безпечної діяльності.</p> <p>ЗК.12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 13. Уміння планувати та організовувати свою професійну діяльність.</p> <p>ЗК 14. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p>
	<p>СК.1. Здатність застосовувати знання зі спеціалізованих підрозділів науки (екології, ботаніки, дендрології, фізіології рослин, генетики та селекції декоративних рослин, ґрунтознавства міських екосистем, агротехніки вирощування декоративних рослин, проектування, формування та експлуатації компонентів садово-паркових об'єктів, захисту декоративних рослин від шкідників та хвороб, механізації садово-паркових робіт тощо).</p> <p>СК.3. Здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства.</p> <p>СК.6. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства.</p> <p>СК.7. Здатність проектувати, створювати та експлуатувати компоненти рослинних угруповань на об'єктах садово-паркового господарства.</p> <p>СК.12. Здатність розробляти концептуальні та інноваційні проєктні рішення з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну зовнішнього середовища.</p> <p>СК 13. Уміння застосовувати знання та навички для проведення робіт по збереженню та охороні біологічного різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищення їх екологічного потенціалу.</p>
<p>Програмні результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти та ОПП</p>	<p>ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.</p> <p>ПРН 3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.</p> <p>ПРН 4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства.</p> <p>ПРН 7. Володіти навичками працювати самостійно та як лідер, отримувати результат за обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність під час вирощування декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті, проектування, створення та експлуатації об'єктів садово-паркового господарства.</p> <p>ПРН 9. Проектувати та організовувати заходи із вирощування садивного матеріалу декоративних деревних рослин відкритого і закритого ґрунту та формувати об'єкти садово-паркового господарства відповідно до сучасних наукових методик і вимог замовника.</p> <p>ПРН 11. Координувати, інтегрувати та удосконалювати</p>

	<p>організацію виробничих процесів у садово-парковому господарстві.</p> <p>ПРН 12. Планувати ефективно час для отримання необхідних результатів у виробництві.</p> <p>ПРН 13. Результативно працювати у колективі.</p> <p>ПРН 14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.</p> <p>ПРН 15. Організувати результативні та безпечні умови праці.</p> <p>ПРН 16. Співпрацювати з фахівцями інших галузей знань, робити фаховий внесок у колективну роботу в рамках комплексних проектів формування об'єктів садово-паркового господарства, що охоплюють різні галузі знань.</p> <p>ПРН 18. Уміти оцінювати ризики варіювання цілей залежно від зовнішніх обставин, уміння, які демонструють майстерність та інновації, необхідні для вирішення складних і непередбачуваних проблем у науковій та професійній діяльності у галузі садово-паркового господарства та під час навчання.</p>
<p>Структура курсу</p>	<p style="text-align: center;">Модуль 1</p> <p>Озеленення як мистецтво творення культурного ландшафту.</p> <p>ЗМ 1. Тема 1. Вступ. Короткий екскурс у історію ландшафтної архітектури. Основні композиційні елементи історичного ландшафту. Визначення ландшафтної архітектури. Основні завдання та принципи дисципліни. Роль ландшафтної архітектури у формуванні навколишнього середовища. Парки як прояв відродження інтересу до природи. Розвиток ландшафтного руху та виникнення паркового мистецтва. Основні композиційні елементи історичного ландшафту</p> <p>Тема 2. Взаємодія природних та міських ландшафтів. Сучасний ландшафтний дизайн. Значення природи в урбанізованому середовищі. Виклики та можливості для сучасного ландшафтного дизайну. Зростання міського населення та вплив на природу. Сучасні тенденції в розвитку урбанізованих областей. Природні ландшафти в міських середовищах. Сучасний ландшафтний дизайн: Технології та інновації.</p> <p>Тема 3. Архітектурно-художні принципи в композиції. Визначення архітектурно-художніх принципів. Значення композиції в ландшафтній архітектурі. Основні архітектурно-художні принципи. Пропорція та масштаб. Симетрія та асиметрія. Ритм та повторення. Кольорова гама та текстури.</p> <p style="text-align: center;">Модуль 2</p> <p>Елементи садово-паркового мистецтва та їх складові. Аналіз території</p> <p>ЗМ 2. Тема 4. Елементи садово-паркового мистецтва. Важливість елементів садово-паркового мистецтва у створенні виразних ландшафтів. Рослинність та композиційна структура. Водні елементи. Архітектурні елементи. Технічні та інноваційні аспекти садово-паркового мистецтва.</p> <p>Тема 5. Зелені насадження – основа паркових</p>

композицій. Особливості підбору рослин і їх поєднання. Роль зелених насаджень у парковому дизайні. Вплив рослин на естетичний вигляд парку. Функціональність зелених елементів у створенні комфортного середовища. Вибір рослин, що відповідають місцевим кліматичним умовам. Стійкість рослин до екстремальних погодних умов. Використання рослин для створення архітектурної структури парку. Гра з висотою та формою рослин для динаміки композиції. Важливість правильного підбору та поєднання рослин для досягнення естетичного та функціонального результату.

Тема 6. Основи геопластики. Робота з рельєфом. Поняття та значення геопластики в ландшафтному дизайні. Взаємозв'язок геопластики та роботи з рельєфом. Роль геопластики в ландшафтному дизайні. Вплив геопластики на структуру та форму ландшафту. Основні елементи геопластики. Аналіз рельєфу та ландшафтних характеристик. Методи та інструменти для вивчення рельєфу. Врахування природних елементів у геопластичі. Проектування ландшафтних об'єктів з використанням геопластики. Використання комп'ютерних програм для моделювання рельєфу. Застосування дронів та лідара для отримання точних геопросторових даних.

Тема 7. Малі архітектурні форми в ландшафтному дизайні. Роль та значення малих архітектур у створенні ландшафтних композицій. Відмінності та особливості їх використання порівняно з іншими елементами. Архітектурно-ландшафтне взаємодія. Приклади успішної інтеграції малих архітектур у ландшафт. Основні типи та функції малих архітектурних форм. Перголи та альтанки. Лавки та майданчики. Скульптури та статуетки. Ігрові та спортивні зони. Використання малих архітектур для організації ігор та спортивних заходів. Технологічні та інноваційні рішення.

Тема 8. Гідротехнічні споруди. Влаштування басейнів, озер та системи автоматичного поливу. Роль та значення гідротехніки для створення ефективних ландшафтів. Вплив гідротехнічних рішень на естетику та функціональність. Сучасні підходи та технології у гідротехнічних спорудах. Басейни в ландшафтному дизайні. Декоративні фонтани та каскади. Басейни для рослин та акваріумні композиції. Озера в ландшафтному дизайні. Природні та штучні озера. Проектування, управління та догляд за гідротехнічними спорудами.

Тема 9. Передпроектний аналіз території. Склад і зміст проектної документації. Значення передпроектного етапу в ландшафтному проектуванні. Визначення складу та змісту проектної документації. Передпроектний аналіз території. Склад і зміст проектної документації. Ескізний проект. Робочий проект. Проект будівництва. Проект інженерних систем. Рекомендації для подальшої реалізації проекту. Підсумок аналізу та розробки проектної документації.

Модуль 3

Ландшафтно-планувальні особливості озеленення

	<p>ЗМ 3. Тема 10. Розробка ситуаційного та генерального плану, розбивочного та посадкового креслення. Особливості створення ситуаційного плану. Розробка генерального плану. Створення розбивочного правила. Правила створення посадкового креслення.</p> <p>Тема 11. Проєктування парків, садів, скверів, бульварів і набережних. Роль та значення громадських просторів у міському середовищі. Парки, сади, сквери, бульвари та набережні як складові ландшафтного дизайну. Сучасні тенденції та інновації у проєктуванні ландшафтних об'єктів. Структура та композиція ландшафтного об'єкта. Загальна роль та важливість проєктування громадських просторів у міському ландшафті. Перспективи розвитку та інновації в проєктуванні ландшафтних об'єктів.</p> <p>Тема 12. Проєктування насаджень обмеженого користування. Насадження житлових районів і мікрорайонів. Озеленення територій культурно-побутових, адміністративних та громадських установ. Озеленення загальноосвітніх шкіл. Дитячі дошкільні установи. Насадження на ділянках вищих навчальних закладів. Озеленення територій лікарень. Зелене насадження на території санаторіїв, будинків відпочинку і дитячих таборів. Насадження при житлових будинках садибної забудови. Колективні сади і городи. Озеленення територій спортивних споруд і комплексів. Озеленення промислових територій.</p> <p>Тема 13. Послідовність проведення ландшафтних робіт. Основні етапи ландшафтних робіт. Збір інформації та аналіз проєкту. Планування та дизайн. Підготовка місцевості. Влаштування інженерних мереж та систем. Посадка рослин та декоративне оформлення. Утримання та догляд.</p> <p>Тема 14. Розрахунок об'ємів робіт і вартості об'єкту озеленення. Роль бюджету та ресурсів у плануванні озеленення. Обґрунтування необхідності точних розрахунків. Основні етапи розрахунків. Розрахунок об'ємів робіт та їх вартості. Визначення типів робіт. Категорії робіт: посадка рослин, формування рельєфу, влаштування доріжок, тощо. Розрахунок об'ємів робіт. Розрахунок вартості об'єкту озеленення. Оцінка вартості посадки рослин. Розрахунок вартості земельних робіт, влаштування доріжок, тощо. Витрати на матеріали. Придбання рослин, ґрунту, декоративних матеріалів. Оцінка вартості систем поливу та освітлення. Загальна вартість проєкту. Оптимізації та вдосконалення процесу розрахунків у ландшафтному проєктуванні.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Розкриття навчального матеріалу з візуальним поясненням (пояснювально-ілюстративний метод); дискусійне обговорення проблемних питань (метод проблемного викладення); ситуаційні та розрахункові завдання індивідуальні та в групах (репродуктивний метод); конференції; ділові та рольові ігри; доповіді; презентації; есе.</p>

<p>Політика курсу</p>	<p>Середовище в аудиторії — дружнє, творче, відкрите до конструктивної критики. Виконання завдань, передбачених програмою, — з дотриманням строків здачі. Відпрацювання пропущених занять — відповідно до графіку консультацій викладача. Порушення принципів академічної доброчесності — підстава для негативного оцінювання роботи студента. Методи і критерії оцінювання — поточний контроль, модульний контроль, представлення індивідуальних або групових проєктів, написання есе, участь у дискусіях (70 %), підсумковий контроль (30 %).</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Білоус В.І. Садово-паркове мистецтво: Коротка історія розвитку та методи створення художніх садів. К.: Наук. Світ, 2001, 299 с.: іл. 2. Калініченко О. А. Декоративна дендрологія:[Навч. посіб.]. К.: Вища шк., 2003. 199 с. 3. Крижанівська Н.Я. Основи ландшафтного дизайну. К.: «Ліра-К», 2009. 218 с. 4. Крижановська Н. Я., Вотінов М. А., Смірнова О. В. Основи ландшафтно́ї архітектури та дизайну : підручник. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 348 с. 5. Кучерявий В.П. Історія ландшафтно́ї архітектури. Підручник. Львів: «Новий світ – 2000», 2020. 702 с. 6. Кучерявий В.П. Ландшафтна архітектура : підручник. Львів: «Новий Світ-2000», 2017, 521 с. 7. Кучерявий В.П. Озеленення населених місць. Львів, 2005, 455 с. 8. Наказ від 10.04.2006 № 105 Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України 9. Основи ландшафтно́ї архітектури та дизайну : підручник / Н. Я. Крижановська, М. А. Вотінов, О. В. Смірнова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 348 с. <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дендрофлора України. Дикорослі і культивовані дерева і кущі. Покритонасінні : довідник / М. А. Кохно, Н. М. Трофименко, Л. І. Пархоменко та ін. Київ : Фітосоціоцентр, 2005. Ч. 2. 716 с. 2. Дідур І. М., Прокопчук В. М., Циганська О. І., Циганський В. І. Газони: технологічні особливості створення та експлуатації : навч. посіб. Вінниця: ВНАУ, 2019. 293 с. 3. Заячук В. Я. Дендрологія: [Підручник]. Львів: Априорі, 2008. 656 с. 4. Кузнецов С. І., Пушкар В. В., Клименко Ю. О. Ландшафтне і архітектурне проектування. К., 2003. 61 с. 5. Кучерявий В.П. Сади і парки Львова. Львів: Світ, 2008. 360 с. 6. Роговський С. В. Термінологічний словник фахівця з садово-паркового будівництва і ландшафтно́ї архітектури. Київ:

	KHT, 2017. 140 с.
--	-------------------